

Ekstra klimaavgifter

Gerhard Prøsch
pensjonert
verkstedarbeider

Verden strever med å redusere vårt klimagassutslipp.

Nå produseres det 100% mer fossilt brensel enn det vi kan brenne for å oppnå parismålet. Dette innen 2030, med max stigning på 1,5 grader Celsius. Alt avtalt gjennom Pariskonvensjonen som USA har trekt seg fra.

For et år siden dukket de gule vestene opp i Frankrike. Det ble sagt at de protesterte mot økte bensinpriser. Staten skulle ta inn ekstra avgifter. De gule vestene protesterer fortsatt selv om Macron trakk avgiftene tilbake.

I oktober økte prisene på billettene til metroen i Santiago (Chile). Det resulterte i opprør med flere titalls døde og protester mot fattigdom og ulikhet. Tidligere har Chile vært blant de med best økonomi i Sør-Amerika. Omlegging av energiproduksjonen fra fossile kullkraftverk til solenergi og vindkraftverk koster. I tillegg

kommer mange klimatiltak. Noen kan være fornuftige, de som kan forhindre ras og oversvømmelser.

Jeg har ikke tall for dette i Chile eller Frankrike, men her er noen tall for hva det koster i Norge, hentet fra et notat v/ Ragnvaldur Hannesson, professor emeritus ved Norges Handelshøyskole:

Fordelt på poster i statsbudsjettet kommer han fram til 17 milliarder. I tillegg kommer tap av avgifter på nye el-biler (som Ap nå vil endre):

19 milliarder. Det er samme beløp som blir bevilget til veier i Norge. Og tap av moms anslåes til 2,5 milliarder. Tilsammen bortimot 40

milliarder, mer enn 7000 kr. pr. innbygger i Norge, barn og pensjonister inkludert. Andre har beregnet tap på elbiler til 40 milliarder, mens Faktisk.no sitt tall er 7 milliarder. Avgifter på bil har gått ned 25 milliarder på 12 år, og det meste av denne nedgangen må skyldes tap til el-biler.

Nå kan en si at dette er småbeløp. Innkjøp av nye kampfly - F-35 - vil koste ca. 80 milliarder når antallet er 52. Og totale kostnader over en lengre periode (30 år) beregnes til 250 milliarder. Og på 10 år fra 2005 til 2015 ble det betalt 100 milliarder til private selskaper på jakt etter oljefelt (Staten satser på å få igjen disse pengene ved å ta 78% skatt på oljen eller gassen som blir hentet opp).

Det skal bygges vindmøller og investeres i solpanel. Kostnader ved å kaste ut fyrkjelen må privatpersoner stort sett betale selv. Hva alle disse ekstra utgiftene vil koste hver enkelt av oss, kan være vanskelig å vurdere. Vi har enda ikke betalt de nye digitale el-målerne som vi har fått. Betaling av dem vil komme på linjeleia framover, sammen med betaling for de nye kraftledningene til utlandet.

Vi får ønske hverandre lykke til framover. Men ikke glem å kose deg med jula!

Biblioteket

Har du lyst til å lese, vi har mange bøker til utlån. Det blir kjøpt inn nye og aktuelle titler. Ta en tur innom og se om det er noe som faller i smak. Hvis det er noe du lurer på angående biblioteket, ring foreningen på 986 34 729 eller 456 93 141

JIL Grorud

Leier ut varebiler og tilhengere.
Ta kontakt med Bjørn Hansen tlf. 916 54 480 eller
Yassin Rafiq tlf. 994 02 667

Avtalefestet pensjon

Verneombudets hjørne

Nils Bull, Leder
Statsbanenes Verksted-
arbeiderforening, Oslo

Hva skjer med privat AFP?

Privat AFP er en svært viktig tilleggspensjonsordning som gir en årlig utbetaling på mellom 50 til 100 tusen livet ut når vi blir pensjonister.

Har du privat AFP kan det utgjøre mellom 1 til 2 millioner i løpet av et forventet pensjonistliv.

Kravet for å få privat AFP er i dag at du er med i ordningen i 7

En av sliterne i arbeidslivet?

av de 9 siste årene før du er 62 år i en AFP bedrift. I dag er underkant av 800 000 arbeidstakere med i ordningen, men dette er bare halvparten av arbeidstakerne i privat sektor.

Tidligere har det vært en regel om at man må ikke være sykmeldt mer enn 52 uker i de tre siste årene før man tar ut AFP. Nå er disse reglene blitt lempet på. Dette fører til at det blir flere som kvalifiserer til privat AFP fremover.

Nå er det satt ned en partssammensatt gruppe fra LO og NHO for å se på reglene for privat AFP. Bakgrunnen er dels at med de nye reglene vil flere ha rett på privat AFP og ønsket om at ordningen skal omfatte enda mange flere. LO har gitt uttrykk for at de ønsker en opptjeningsordning.

Samtidig vil hverken arbeidsgiverne eller staten øke innbetalingen til denne ordningen. Løsningen kan komme fra denne partssammensatte arbeidsgruppen før jul 2019.

Det er mange forslag til løsning på dette. Men felles for disse er at det medfører store kutt i fremtidige ytelser fra privat

AFP. Dette fordi samme sum sannsynligvis skal deles på mange flere.

Et forslag til nye regler for privat AFP skal ut til uravstem-

ning blant LOs medlemmer som omfattes av ordningen.

Jeg mener at vi må gå mot å forringe verdien av denne ordningen for den enkelte. Hvis forslaget blir stemt ned fortsetter ordningen som den er i dag.

Vedtak fra verkstedarbeiderforeningen 31.08.19.

Terje Borgersen
Hovedverneombud
Mantena/Mantena Lodalen

Jula nærmer seg, en høytid vi verner om, hjemme og på jobben. Tenker vi helt ubevisst på HMS (helse, miljø, sikkerhet)? Hjemme passer vi på at alle i familien har en *god helse*, at det er et godt *miljø* hjemme og sist, men ikke minst, sørge for å ha en *sikkerhet* på fritiden, i våre fritidssysler.

Når vi er på jobb, tenker og utøver vi da HMS?? Vår nye administrerende direktør har satt HMS høyt opp på dagsorden. Det er søt musikk i øra på verne-tjenesten i Mantena. *HMS ligger mellom øra*. Alle kjenner vel til utsagnene:

Skal bare..., Dårlig tid..., Må bli ferdig...!! Disse utsagnene har nok resultert i mange nesten uhell og skader i jobbsammenheng.

Er vi gode nok til å innrapportere alle tilløp til hendelser og skader i jobbsammenheng? Bruk prosedyrene våre. Er du ikke sikker på hvordan du gjør det, kontakt din nærmeste leder. Det er satt ned en arbeidsgruppe med deltagelse fra Mantena ledelsen sentralt og vernetjenesten, som har til målsetting å senke antall skader i Mantena. Litt skryt. Bruk av godkjent vernetøy, vernevest, vernesko, hørselvern, vernebriller og hansker er vi gode på. Men skallecaps må vi bli bedre til å bruke!

I disse tider hvor anbudsregime regjerer, er venting på om vi blir tildelt oppdrag eller ikke, en del av den nye arbeidshverdagen vår. I venteperioden er det en del rykter og prating rundt om-

Politisk streik mot Jernbanepakke 4

kring i våre verksteder. Arbeidsmiljøet blir da enda viktigere. *Det er lov å bry seg om hverandre.* Prate sammen. Beholde miljøet på arbeidsplassen. Det er ikke nødvendig å skape unødvendig støy innad i Mantena. Vi må stå sammen som en bedrift. 2020 blir spennende. PS! Hadde egentlig tenkt å skrive dette innlegget på engelsk, men tenkte HMS. Skrev det på norsk.

God Jul.

Glenn Noss
Klubbleder
Mantena Lodalen

Torsdag 10. oktober var lokførera og vi i NJF ute i 2 timers streik mot EUs 4. jernbanepakke.

I fra Lodalen, Alnabru og Gro-rud var vi ca. 160 medlemmer som møtte opp foran Stortinget. Andre som også hadde sluttet seg til og deltok var Fagforbundet, Yrkestrafikkforbundet og Delta Jernbane. Det samme med Oslo Sporveiers Arbeiderforening, buss, trikk og T-bane sto stille mellom 12.30 og 13.00.

Kollektivtrafikken sto også stille i Trondheim, hvor det var markering. Det var også markeringer i Bergen, Stavanger, Drammen og flere andre steder i landet. I tillegg var det en del løpeseddel-aksjoner. I Oslo startet arrangementet først ved Jernbanetorget.

Det jernbanepakka vil gjøre. Den vil frata Norge å ha kontroll på sin egen jernbane og gjøre anbud og konkurranse obligatorisk. Den fratar norsk råderett over sikkerhetsbestemmelser og den flytter myndighet til å utlevere sikkerhets sertifikater til togselskaper i fra Statens Jernbanetilsyn til EU. I tillegg er EUs mål å fjerne sikkerhetskrav i fra lover og forskrifter og gi ansvaret til den enkelte bedrift, som da kan bestemme kravet til kompetansen på sine ansatte.

Drammen stasjon,
Andreas Papoutsis

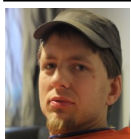
Over: Oslo, sett fra tinget.
Under: Viktor Vivang holder appell på Trondheim Sentralstasjon, påkledd kjeledressen til sin bestefar, som tidligere har vært mekaniker på Marienborg.

Stortinget.

Go Stavanger!

Johannes H. Haugen
Fagarbeider
Mantena Lodalen

I disse dager er det siste innspurt på å flytte vedlikeholdet på materiellet som Go-Ahead skal bruke på Sørlandsbanen, til Stavanger.

Det som blir nytt, er ett nybygget verksted Bane Nor har oppført. Her er det tidligere poengtert en god del mangler. Det blir spennende å se hvordan det vil virke i praksis. Bla. kort avstand mellom spor og yttervegg vil skape utfordringer for 73 og vogn, som har komponenter som må ut fra siden for å byttes. Heldigvis har man fått strøm inn i

Den nye hallen i Stavanger.

hallen, som i alle andre haller som er bygget for vedlikehold av elektrisk materiell, selv om dette er solgt inn som en verdenssensasjonell nyhet av byggherre.

Med så mange materielltyper på plass, har man funnet det regningssvarende å ha en egen lagermedarbeider. Dette er nytt for Stavanger, i forhold til i dag.

Ikke alle ansatte er fra Rogaland,

man har måttet importere inn noen fra nabo fylket også. En lærling og en fagarbeider har anner fra Bergen. Turnusen er kommet på plass, og folk jeg har snakka med er fornøyd. 12 uker med 4 arbeidshelger. To faste på laget. En elektriker og en me-

I hele høst har man ansatt nye folk og sendt de på kursing og opplæring i Lodalen. Her er en liten stemningsrapport fra våre nye kollegaer på sydlige breddegrader.

Fra før har man hatt 9 ansatte til å vedlikeholde lokaltoga av type 72. Som har gått mellom Egersund og Stavanger. Nu har man ansatt 21 nye personer til å kunne vedlikeholde alt av materiell som skal gå for Go-Ahead. type 69H for Arendalsbanen, 72 for lokaltog, og langdistansemateriell type 73A, og E118 og B7.

Stavangers nye lager.

kaniker. På nesten alle skift har man en gruppeleder. Det vil ikke være folk i arbeid på ettermiddagen, men på dagtid og natt. Flest om natta. Dette kan jo tyde på at materiellet som kommer på kvelde og skal gå i nattoget kun får vedlikehold i helga, og eventuelle feil underveis i uka kan muligens tilfalle Lodalen.

praktisk opplæring. På vogn blir det kun typekurs. For type 73 er det gitt 3 ukers arbeid, sammen med oss. Noen få har fått lov til å jobbe spesifikt på lok. En jeg snakka med, som hadde vært huselektriker, syntes det var gildt å jobbe på tog, langt fra like ensformig som kabeltrekking.

Nye hallen i Stavanger, med 73 inne for test.

Det har vært vanskelig å få noen veldig detaljert stemningsrapport fra det nye verkstedet da de aller fleste har vært i Oslo nesten hele tida for opplæring og kursing. «Gutta» sier de ikke har hatt noen kontakt direkte med Go-Ahead. Vi får regne med at ledelsen i Mantena har kontroll i så måte. Jeg veit at det har vært en dedikert person i Lodalen som har jobbet direkte mot å skaffe tilveie spesialverktøy som i dag benyttes i Lodalen.

Selv om gutta har vært strålende fornøyd med både mottakelse og opplæring i Lodalen, er det ikke til å komme unna, at tida ikke har strukket nok til, for å gi nok

2 stk. har tidligere jernbaneerfaring. To har kommet fra «oljå». De sa det var mer familievennlig å «jobbe i land».

Vi ønsker våre nye kollegaer lykke til fra 16. desember.

Læringer i Mantena

Efter mange magre år hva læringer i Lodalen inngår, har vi fått en ny tilvekst i år. Krister Saga er automasjonslærling. Han er en av 8 læringer på Grorud og i Lodalen. 3 av disse er lakkere, 4 industrimontører og altså, en automasjon.

Krister Saga.

Han har nå fra september ett og ett halvt år i vente som lærling. Av kjente utfordringer kommer heller ikke i år alle arbeidsklær på plass i tide. Kjipt å ikke ha reserveklær. Ellers lite konflikter, dog må det sies at det er litt ensomt å være lærling når man kun har seg selv å støtte seg til. Heldigvis er det folk i Lodalen som har vært lærling, for ikke alt for lenge sia. Dette hjelper på. I vårt prisbelønte kompetanserom kan Krister nå boltre seg, helt uten ventelister. Utenom Flytog, skal han innom alle av-

«Opplæringskontoret» i Lodalen.

delinger, samt 1 måned på Grorud i forskjellige avdelinger.

Løpet mot å bli fagarbeider ser veldig bra ut. Vi håper vi kan bistå med det vi kan. Selv skal jeg ærlig innrømme at jeg nok kommer til kort på mye av automasjonen. Det er tross alt over 15 år sia jeg selv begynte som lærling.

Johannes Haugen.

Kutt i pensjonen

Glenn Noss
Klubbleder
Mantena Lodalen

Pensjonsreformen trådte i kraft 2011 og virkningene av reformen har begynt, som at man nå må jobbe lenger for å oppnå samme utbetaling som tidligere. Hovedargumentene for reformen er at andelen eldre i forhold til yrkesaktive vil øke og at vi lever lenger enn tidligere.

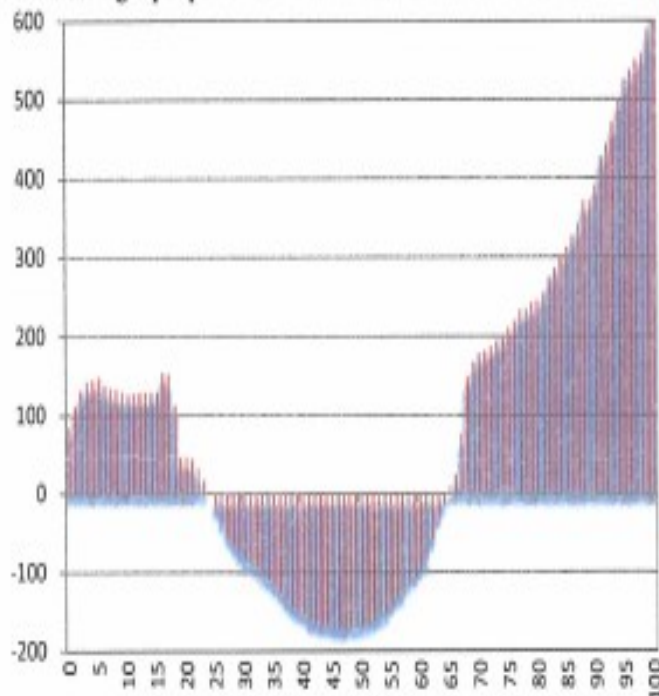
venstre) som flere ganger er blitt brukt for å rettferdiggjøre reformen. Figuren viser at vi ved ung alder ikke bidrar inn i statskassa, at vi i yrkesaktiv alder gjør dette og som eldre igjen er en mottaker, som bare blir en større og større byrde jo eldre vi blir.

Disse utgiftene påvirkes ikke bare av utgift per person, men også av hvor mange personer det er i hver aldersgruppe. En generasjon er fulltallig ved fødsel, deretter faller noen av ved dødsfall. Jo flere år siden kullet ble født, jo færre igjen, helt til alle er døde litt etter 100 år. Dette tar ikke politikernes figur hensyn til. Hvis dette gjøres, gir grafen (til høyre) et ganske an-

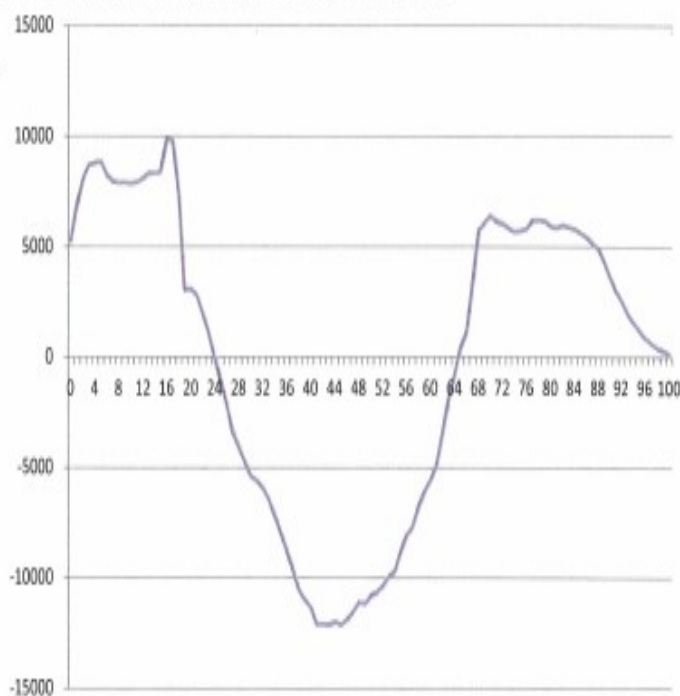
Talltriksing og framleggelse av statistikk som ikke viser det reelle bilde, er ikke en ukjent metode for å overbevise folk om at innsparinger må gjøres. I tillegg kommer ord og uttrykk, som for eksempel «en tikkende bombe under velferdsstaten». Det at vi lever lenger, er heller ikke det samme som at det store flertallet av oss er i stand til å jobbe noe særlig lenger. Istedenfor å si at pensjonsutbetalingene skal ned (for veldig mange av oss), sies det at vi lever lenger og derfor må jobbe lenger.

I hovedsak handler reformen om en overflytting av pensjonsmidler i fra de som har behov for å gå av tidligere, til de som har

Netto overføringer per person etter alder i 2010. 1 000 kroner

Netto overføringer per aldersgruppe i 2010. Millioner kroner

For å vise til at det er slik at vi må legge om på systemet og jobbe lenger, har politikerne over årene lagt frem diverse statistikk og grafer. Forsker og sosialøkonom Jan Mønnesland har tatt for seg en av grafene (til

nerledes bilde. Mønnesland sier at grafen faktisk viser at over livsløpet så tar det offentlige inn mer av oss i skatter og avgifter enn det betales ut, det blir en overføring i fra oss til staten på netto 1,8 milliarder kroner.

god helse og/eller har yrker hvor det er mulig å stå lenge. Altså, en usosial og individuell ordning, som vil ramme veldig mange av oss.

FEM PÅ GØLVET

Vi har spurt fem medlemmer om følgende:

1. Burde alle konsulenter i jernbanen tjene bedre enn Statsministeren?
2. Nå som VY får grønne uniformer, burde også Mantena få grønt arbeidstøy?
3. Burde Mantena sentralt flytte til Stavanger, nå som vi har fått så mange ansatte der?

Tekst og foto: Johannes Haugen

Krister Saga, lærling Lodalen

1. Absolutt.
2. Nei.
3. Nei. De får holde seg i sivilasjonen.

Ove Hansen, lager Grorud

1. Absolutt ikke.
2. Bortkasta penger.
3. Nei.

Kenneth Anthonsen, Stavanger

1. Ja.
2. Nei.
3. Nei.

Espen Høiland, Stavanger

1. Ja.
2. Nei.
3. Nei. Blir bare mas.

Joakim Wathle, Stavanger

1. Ja.
2. Langt i fra.
3. Nei.

BPORTO BETALT
PORT PAYÉ
NORGE**Returadresse**Statsbanenes Verkstedarbeiderforening
Mantena AS Grorud
Eilert Smiths vei 1
0975 OsloTelefon: 986 34 729 eller 456 93 141
E-post: svfgrd@mantena.org**TAKKEANNONSER**

Tusen takk for de fine blomstene jeg fikk på min 75 års dag.
Hilsen Mathias Vehus.

Tusen takk for blomstene jeg fikk på min 80 års dag.
Hilsen Leif K. Herness.

Hjertelig takk for blomster på min 85 års dag. Det var hyggelig.
Vennlig hilsen Johannes Huse.

Tusen takk til foreningen for blomstene jeg fikk på min 75 års dag.
Hilsen Frank Werner Sand.

Takk for oppmerksomheten på min 75 års dag.
Hilsen Per Erik Iversen.

Hjertelig takk for de fine blomstene jeg fikk på min 85 års dag.
Hilsen Gunnar Kristoffersen.

Tusen takk for blomster jeg fikk på min 70 års dag den 5. september.
Hilser til alle, spesielt til gamle kollegaer i Lodalen.
Hilsen Magne Jonassen.

Takk for oppmerksomheten ved min avgang. Takk til kollegaer, foreningen, og Mantena.
Hilsen Einar Moen.

Tusen takk for blomstene på 75 års dagen.
Hilsen Gunnar Lindberg.

Takk for oppmerksomheten til min 85 års dag 1.8.
Hilsen Alf Gunnar Dokken.

En stor takk til Mantena, fagforeningen og kolleger for gaver og blomster ved min avgang.
Med hilsen Ivar Petter Stubbrud.

Takk for oppmerksomheten på min 85 års dag, hyggelig at dere hilser meg.
Vennlig hilsen Kjell-Arild Moen.

På vegne av Frambu og Frambus brukere takker jeg for gaven på 15 tusen fra dere.
Beste hilsen
Kristian E. Kristoffersen
Direktør stiftelsen Frambu.

Tusen takk for de fine blomstene jeg fikk på 75 års dagen.
Hilsen Knut Nilsen.

Tusen takk for blomsten jeg fikk på 75 års dag, 16.08.19.
Hilsen Egil Jacobsen.

Tusen takk for de fine blomstene jeg fikk på min 70 års dag.
Hilsen John Ole Aass.

Tusen takk for oppmerksomheten og gaver ved min 60 års dag. Den går til gode kolleger på produksjonslederkontoret vogn i Lodalen, ++ (Laila - Rune - Torstein - Hans Magne - Morten og Trond). En takk til Mantena for blomster - gave og lag. En takk går også for hilsen fra verkstedarbeiderforeningen i Oslo og til alle hyggelige gratulasjoner ellers.
Hilsen Arne Vestvold.

Tusen takk for den fine blomsten jeg fikk på min 75 års dag.
Hilsen Per Anker Hansen.

Tusen takk for vennlig deltakelse ved vår kjære Gunnar Karsten Bårli's bortgang.

Karin, med familie.

Juletreffest

Verkstedarbeiderforeningen avholder sin tradisjonelle juletreffest i velferdssalen på verkstedet Grorud (merk. ny inngang v/heissjakt).
Søndag 5. januar 2020 kl. 13.00 - 15.00. Festen er åpen for alle jernbaneansatte og pensjonister med familie og venner. Påmelding skjer på foreningskontoret på Grorud, eller ved å ringe 986 34 729, 456 93 141 eller 959 82 248, innen fredag 3. januar 2020.
Pris: 50 kr. for voksne, barn gratis. Betaling i døra når du kommer.

Ønsker du å sette inn takkeannonse? Ring foreningskontoret på tlf. 986 34 729. Eller send oss e-post/kort. Annonsen koster ingen ting.
svfgrd@mantena.org